

โรคติดเชื้อไวรัสซิกา ก้ายเงียบจากยุงลาย

“โรคติดเชื้อไวรัสซิกา หรือ โรคไข้ซิกา” เกิดจากการติดเชื้อไวรัสซิกา อยู่ในตระกูล flavivirus (flaviviruses) มีลักษณะคล้ายคลึงกับไวรัสไข้เลือดออก, ไวรัสแดงกี, ไวรัสเวลต์ไนล์ และไวรัสไข้สมองอักเสบเจวี มีสัญญาณทางการแพทย์ที่สำคัญ เช่น ไข้สูง ปวดศีรษะ ตาแดง มีผื่นแดง ปวดข้อ ปวดกล้ามเนื้อ ป่วยแล้วหายได้เอง อาการโรคไม่รุนแรง มีปัญหาเฉพาะกับบุตรที่ตั้งครรภ์

อาการ

มีไข้

ปวดศีรษะ

ตาแดง

มีผื่นแดง

ปวดข้อ
ปวดกล้ามเนื้อ

หากได้รับการรักษาอย่างถูกต้อง อาการเหล่านี้จะหายภายในเวลา 2 - 7 วัน

ปกติ

ผิดปกติ

การติดเชื้อในสตรีมีครรภ์ อาจทำให้เกิดภาวะศีรษะเล็กในเด็กแรกเกิด (Microcephaly)

การรักษา

ล้วนไปญี่ปุ่นมีอาการไม่รุนแรง สามารถรักษาได้โดย...

- พักผ่อนให้เพียงพอ

- ดื่มน้ำมาก ๆ

- หากมีไข้ให้กินยาพาราเซตามอล **ห้ามกินแอลไฟริน**

▶ หากอาการไม่ดีขึ้นควรรีบไปพบแพทย์ ◀

การป้องกัน

เก็บบ้าน ให้สะอาดปลอดไปร่อง

เก็บขยะ ดัดแปลงขยะ
และทิ้งให้เรียบร้อย

เก็บน้ำ ปิดฝาภาชนะให้สนิท
หรือเทน้ำทิ้ง เพื่อไม่ให้บินลาย
วางใบ้และภาชนะอยู่ในบ้าน

ขอขอบคุณข้อมูลจาก กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
กองสาธารณสุขท้องถิ่น : กลุ่มงานป้องกันโรค

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
Department of Local Administration

โรคติดเชื้อไวรัสซิกา

(Zika virus disease)

ข้อมูล ณ วันที่ 11 ตุลาคม 2566

กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

โรคติดเชื้อไวรัสซิกา เกิดจากการติดเชื้อไวรัสซิกา (Zika virus-ZIKV) ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่มักไม่แสดงอาการ แต่การติดเชื้อในหญิงตั้งครรภ์อาจทำให้胎兒มีความพิการแต่กำเนิด เช่น หัวใจรูปไข่เล็ก (microcephaly) อาจพบหินปูนจับในเนื้อสมอง (intracranial calcifications) และอาจมีความพิการที่อวัยวะอื่นร่วมด้วย เช่น แขนขา ข้อ เป็นต้น ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเด็กในอนาคต

การติดต่อ สามารถติดต่อและแพร่เชื้อได้หลายทาง สาเหตุหลักของการติดเชื้อเกิดจากการถูกยุงลายที่มีเชื้อไวรัสซิก้ากัด (เช่นเดียวกับโรคไข้เลือดออก และโรคไข้ปอดข้อยุงลาย) และสามารถติดต่อจากคนสู่คนได้ เช่น การมีเพศสัมพันธ์ การถ่ายเลือด ในหญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อไวรัสซิกาอาจแพร่เชื้อสู่ทารกในครรภ์ ส่งผลกระทบต่อทารกในครรภ์ โดยเฉพาะการติดเชื้อในไตรมาสแรก

อาการแสดงและการวินิจฉัย ระยะพักตัวหลังจากการติดเชื้อจนแสดงอาการเฉียบ 4 – 7 วัน ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่ไม่แสดงอาการ หรือมีอาการไม่รุนแรง อาการที่พบได้บ่อย ได้แก่ มีไข้ มีผื่นแดงแบบ Maculopapular ปวดศีรษะ เยื่อบุตาอักเสบ ตาแดง ปวดข้อ และอาจมีอาการอื่น ๆ เช่น ต่อมน้ำเหลืองโต อุจจาระร่วง การวินิจฉัยทำได้โดยการตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัสซิกาในเลือด หรือปัสสาวะ ด้วยวิธี PCR สำหรับทารกที่มีศีรษะเล็ก ต้องตรวจภูมิคุ้มกันที่จำเพาะต่อเชื้อไวรัสซิกา (ZIKV IgM)

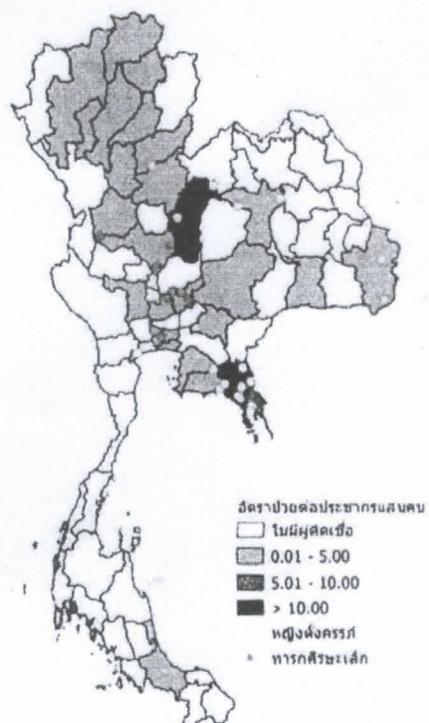
การรักษา โรคนี้ยังไม่มีวัคซีนหรือยา.rักษาจำเพาะ ใช้การรักษาตามอาการเป็นหลัก เช่น การใช้ยาลดไข้ หรือยาบรรเทาอาการปวด เนื่องจากมีอาการคล้ายคลึงกับไข้เลือดออกและไข้หวัดใหญ่ อาจจะแยกโรคหากในช่วงแรก จึงมีข้อควรระวังคือห้ามรับประทานยาแอสไพริน หรือยากลุ่มลดการอักเสบที่ไม่ใชสเตียรอยด์ (NSAIDs) เนื่องจากربกวนการทำงานของเกล็ดเลือด และเสี่ยงต่อการมีเลือดออกง่าย

ข้อมูลจากการเฝ้าระวังโรคติดเชื้อไวรัสซิกาในประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 11 ตุลาคม 2566 พบรู้ป่วยติดเชื้อไวรัสซิกา 495 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 0.75 ต่อประชากรแสนคน จาก 29 จังหวัด ไม่มีรายงานผู้เสียชีวิต ซึ่งจำนวนผู้ป่วยสูงกว่าปีที่ผ่านมาและค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปี แนวโน้มผู้ป่วยเพิ่มสูงขึ้นในช่วงฤดูฝน ตั้งแต่เดือนมิถุนายนเป็นต้นมา และพบผู้ป่วยสูงสุดในเดือนสิงหาคม โดยมีผู้ป่วยสูงกว่าค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปี ถึง 6 เท่า หลังจากนั้นในเดือนกันยายนเริ่มมีแนวโน้มผู้ป่วยลดลง แต่ยังคงสูงกว่าปีที่ผ่านมา และสูงกว่าค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปี อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง 1 : 1.4 กลุ่มอายุที่พบมากที่สุด 3 อันดับคือ กลุ่มอายุ 25-34 ปี มีอัตราป่วยต่อประชากรแสนคนคิดเป็น 1.20 รองลงมา คือ 35-44 ปี (1.11) และ 45-54 ปี (0.85) จังหวัดที่มีอัตราป่วยต่อประชากรแสนคนสูง 5 จังหวัดแรก ได้แก่ จันทบุรี (22.93)

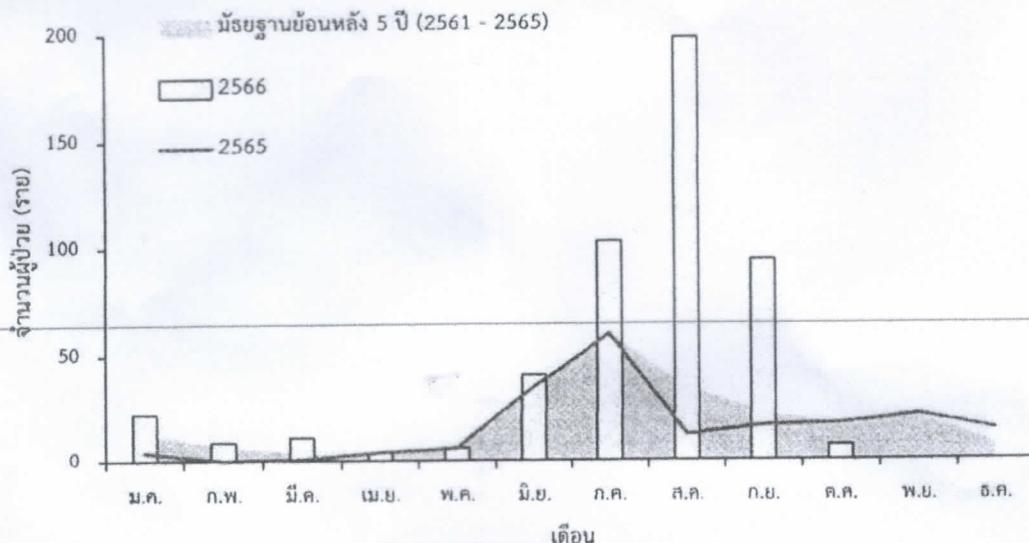

เพชรบูรณ์ (10.96) ตราด (9.21) แพร่ (3.70) และ ระยอง (2.91) ได้รับรายงานผู้ป่วยยืนยันติดเชื้อไวรัสซิค้าจากโปรแกรมตรวจสอบข่าวการระบาด (Event-based surveillance) เป็นหญิงตั้งครรภ์ 18 ราย ใน 8 จังหวัดได้แก่ จันทบุรี 6 ราย ขอนแก่น ตราด เพชรบูรณ์ ระยอง อุบลราชธานี จังหวัดละ 2 ราย พิษณุโลก และสมุทรสงคราม จังหวัดละ 1 ราย ทารกศีรษะเล็ก 9 ราย ใน 3 จังหวัด ได้แก่ ยะลา 5 ราย นครศรีธรรมราช (3) และกรุงเทพมหานคร (1) ไม่มีรายงานผู้ติดเชื้อในกลุ่มอาการกิลแลง-บาร์เร (Guillain- Barré Syndrome) และผู้ป่วยโรคทางระบบประสาಥ้อกเสบอื่นๆ (รูปที่ 1)

สำหรับประเทศไทย ตั้งอยู่ในเขต้อนชื่นมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเพาะพันธุ์ยุงลาย และปัจจุบันยังไม่มียาต้านยุงลาย ทำให้ยังคงพบผู้ติดเชื้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจากการเฝ้าระวังพบว่ามีผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสซิคามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงฤดูฝน (รูปที่ 2) และยังคงพบหญิงตั้งครรภ์ติดเชื้อ ซึ่งอาจส่งผลต่อทารกในครรภ์ ทำให้เกิดภาวะศีรษะเล็ก และพัฒนาการล่าช้าได้ จึงควรดำเนินมาตรการป้องกันควบคุมโรค และเฝ้าระวังหญิงตั้งครรภ์อย่างเข้มข้น

รูปที่ 1 อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน ผู้ป่วยยืนยันติดเชื้อที่เป็นหญิงตั้งครรภ์ และทารกศีรษะเล็กรายจังหวัดตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 11 ตุลาคม 2566

รูปที่ 2 จำนวนผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสซิกา ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 11 ตุลาคม 2566 เปรียบเทียบกับจำนวนผู้ป่วยติดเชื้อปีก่อนหน้า และค่ามรดฐานย้อนหลัง 5 ปี (2561 - 2565)

คำแนะนำเพื่อป้องกันการติดเชื้อและการแพร่กระจายของเชื้อส์าระบ潭ประชาษน

1. กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทั้งในบ้านและบริเวณบ้าน โดยการทำความสะอาด การเน้าทิ้ง หรือครอบฝาภาชนะที่สามารถบรรจุน้ำ เช่น กระถางต้นไม้ เพื่อไม่ให้มีน้ำขังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุง รวมถึงช่วยกันกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายในสถานที่ที่คนรวมตัวกัน เช่น วัด โรงเรียน โรงพยาบาล เพื่อลดการแพร่กระจายเชื้อในชุมชน
2. ระมัดระวังไม่ให้โดนยุงกัด โดยสวมเสื้อแขนยาว การเก็บขยายให้มิดชิด และใช้ยาทาป้องกันยุงกัด
3. นอนกลางมื้ง และติดมุ้งลวดที่ประตู หน้าต่าง

สำหรับผู้ป่วย

1. ห้ามรับประทานยาแอสไพริน หรือยาคลุ่มลดอักเสบที่ไม่ใช่สเตียรอยด์ (NSAIDs) เพราะอาจทำให้เลือดออกในอวัยวะภายในได้ง่ายขึ้น หากอาการไม่ดีขึ้น ควรรีบพบแพทย์
2. หากผู้ป่วยมีเพศสัมพันธ์ ควรมีการป้องกันที่เหมาะสม อย่างน้อย 1 เดือน
3. หากมีไข้ ออก皮ื่น ตาแดง หรือปวดข้อ หรือมีอาการสงสัยที่จะเป็นโรคนี้ได้ โดยเฉพาะหญิงตั้งครรภ์ ควรรีบไปพบแพทย์

เรียบเรียงโดย : ลิลารณ สุขโน สุกาภรณ์ จุจันทร์ ภาวนี ด้วงเงิน
กล่าวเพ็ญภานุราษฎร์ สำราษทางราชการดิจิทัล กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง